

Kryoterapi vid konditioneringskur, HEM 13619

Syfte och omfattning

Denna SOP beskriver hur kryoterapi ges och riktar sig till ssk vid sektionen för hematologi (HEM) och gäller vuxna patienter från och med 18 år.

Bakgrund

Studier har visat att kylning av munslemhinnan, kryoterapi, vid cytostatikabehandling kan minska, lindra och fördröja smärtsam mukositis i munnen.

Termer och förkortningar

HSCT	Blodstamcellstransplantation
Konditioneringskur	Behandling med bland annat cytostatika som ges inför transplantation.
Kryo	Har samband med köld
SOP	Utförandebeskrivning (Standard Operating Procedures)
SVP	Standardiserad vårdplan

Utförande

Indikation

Kryoterapi ges alltid i samband med intravenös cytostatika (injektion och infusion) i konditioneringskurer **inför** HSCT, med start 15–30 minuter innan varje injektion/infusion, under samt till ca 30 min efter avslutad injektion/infusion, om inte läkare ordinerar annat. Kryo ges endast vid cytostatika, inte vid till exempel ATG eller Mesna. Ges även post-transplant vid cyklofosamid men inte vid metotrexate.

Kryoterapi ges inte vid tablettintag eftersom det inte finns några vetenskapliga belägg för att det har effekt vid cytostatika per os.

Patienten har möjlighet att avböja kylning utan att behandlingen i övrigt påverkas.

Ev. läkarbeslut/patientavböjande ska dokumenteras i standardiserad vårdplan (SVP).

Utförande

1. Informera patienten om syftet med kylningen. (Läs [Mukositis, oral, förebygga, behandla och lindra, barn och vuxna SOP, HEM 13856](#))
2. Undersök munslemhinnan innan start för att ha ett utgångsstatus. Lathund med bilder finns i skåp i slussen. Dokumentera utseende i SVP.
3. Skriv "KRYO" (röd färg) på kuröversikten som skrivs ut från Elas
4. Fråga patienten vad hen föredrar (isbitar, krossad is, isvatten, smaksatt is eller isglass)
5. Ca 15–30 min innan iv. cytostatika ska startas – ta med den is patienten har valt in till patienten och säg till att det är dags att börja kyla munslemhinnan. Munslemhinnan ska sedan kylas hela den tid som infusionen/injektionen pågår och ca 30 min efter.
Vid långtidsinfusion - rekommendera att kyla slemhinnan i halvtimmesintervaller x flera fördelat jämnt över dygnet.
6. Tänk på att om möjligt planera för måltider så att till exempel frukosten inte missas på grund av tidig kryostart och så att inte varm lunch behöver ges under kryobehandlingen. Det får dock inte försena cytotstart.
7. Dokumentera "Påbörjat" under *Ge kryoterapi i samband med intravenös cytostatika* i SVP.
Anteckna om patienten använder kryoterapi helt eller delvis samt vilken sort.

Åtgärder vid avvikelser

Meddela ansvarig läkare. Rapportera avvikelserna i Medcontrol enligt [Avvikelse rapportering och hantering SOP, BOT 13231](#) samt i journal om patient varit direkt eller indirekt involverad.

Referenser

[Mukositis, oral, förebygga, behandla och lindra, barn och vuxna SOP, HEM 13856](#)

Svanberg A, Öhrn K & Birgegård G. Oral cryotherapy reduces mucositis and improves nutrition – a randomised controlled trial. *Journal of Clinical Nursing* 2010;19, 2146-2151. doi: 10.1111/j.1365-2702.2010.03255.x

Dokumenthistorik

Version	Orsak / ändring	Datum
Författare: Ann-Carin Svanberg (ssk, MD), Merete Adegunle (kvalitetsutvecklare, ssk). Dokumenthistorik för version 1 XD154 till version 2 DP13619, se version 3 DP13619. 2012-03-19 till 2018-09-27		
3	Borttaget om nationell studie. Lagt till om under punkt 5 att ta in is. Omformulerat om kryo vid tablettintag och flyttat till rubrik Indikation.	2021-02-18
4	Start av kryo 15-30 min innan. Reviderad/granskad av: Merete Adegunle, AnnCarin Svanberg, Andreas Mattsson, Kristina Carlson.	2021-04-29
5	Förtydligat om ATG/mesna (ej cyto). Kryo vid posttransplant CY. Planera för måltid. Reviderad/granskad av: Merete Adegunle, AnnCarin Svanberg, Margarita Kalafati, Kristina Carlson.	2024-02-23